

Ikt. sz.: KOB-42/11-4/2022.

KOB-8/2022. sz. ülés
(KOB-8/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális Bizottságának**
2022. november 29-én, kedden, 10 óra 32 perckor
az Országház Klebelsberg Kunó termében (félemelet 10.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény végrehajtásáról szóló T/1877. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	5
<i>A magyar közoktatás mély válságának orvoslását célzó azonnali lépésekről szóló H/1813. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	5
<i>Tóth Endre szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Döntés ügyrendi javaslatokról</i>	7
<i>Hozzászólások</i>	8
<i>Tóth Endre reagálása</i>	17
<i>Határozathozatal</i>	19
<i>A könyvkiadók támogatásáról szóló H/1936. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	19
<i>Z. Kárpát Dániel szóbeli kiegészítése</i>	19
<i>Hozzászólások</i>	21
<i>Z. Kárpát Dániel reagálása</i>	24
<i>Határozathozatal</i>	26
<i>Az ülés berekesztése</i>	27

Napirendi javaslat

1. A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/1877. szám)
(Kormány - pénzügyminiszter)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
Nemzetiségi napirendi pont!
Uniós napirendi pont!
2. A magyar közoktatás mély válságának orvoslását célzó azonnali lépésekről szóló határozati javaslat (H/1813. szám)
(Tóth Endre (Momentum) képviselő)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. A könyvkiadók támogatásáról szóló határozati javaslat (H/1936. szám)
(Z. Kárpát Dániel (Jobbik) képviselő)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Pószán László (Fidesz), a bizottság elnöke

Bodó Sándor (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Kállai Mária (Fidesz), a bizottság alelnöke
Simon Róbert Balázs (Fidesz), a bizottság alelnöke
Kálmán Olga (DK), a bizottság alelnöke
Kunhalmi Ágnes (MSZP), a bizottság alelnöke
Szabadi István (Mi Hazánk), a bizottság alelnöke
Erős Gábor (Fidesz)
Dr. Szabó Tünde (Fidesz)
Dr. Vinnai Győző (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Tóth Endre (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Demeter Zoltán (Fidesz) Földi Lászlónak (KDNP)
Dunai Mónika (Fidesz) dr. Kállai Máriának (Fidesz)
Csöbör Katalin (Fidesz) Erős Gábornak (Fidesz)
Kovács Zsolt (Fidesz) dr. Szabó Tündének (Fidesz)
Szabó Szabolcs (Momentum) Tóth Endrének (Momentum)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági főmunkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Orcsik Attila főosztályvezető (Pénzügyminisztérium)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik) országgyűlési képviselő, előterjesztő

Megjelent

Novák Géza Attila osztályvezető (Pénzügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 32 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntöm a mai bizottsági ülésen megjelent képviselőket, a munkatársakat és minden kedves érdeklődőt.

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy az ülés határozatképes.

Tisztelt Bizottság! Elsőként a napirendről kell döntenünk. Ki az, aki egyetért a kiküldött napirenddel? Kérem kézfelemeléssel jelezni! *(Szavazás.)* Ez egyhangú. Köszönöm szépen.

A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény végrehajtásáról szóló T/1877. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Soron következik a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény végrehajtásáról szóló T/1877. számú törvényjavaslat részletes vitájának a vitához kapcsolódó bizottságként történő lefolytatása.

Megnyitom a részletes vita első szakaszát, azaz a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát.

Köszöntöm az előterjesztő képviselőjében Orcsik Attila főosztályvezető urat, és kérdezem, kíván-e ezen vitaszakaszban hozzászólni. *(Orcsik Attila: Nem.)* Köszönöm szépen.

A bizottság tagjai közül kíván-e valaki hozzászólni? *(Nem érkezik jelzés.)* Ilyet nem látok.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy a bizottságnak a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésében foglaltakkal kapcsolatos megállapításait a bizottság jelentése tartalmazza, így erről döntenünk kell. Támogatja-e a bizottság, hogy a törvényjavaslat megfelel a határozati házsabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak? Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 12 igen. Aki nem ért vele egyet! *(Szavazás.)* 3 nemmel a bizottság elfogadta.

A törvényjavaslathoz nem érkezett módosító javaslat, így az utolsó szakaszban döntenünk kell a részletes vita lezárásáról. Kérdezem, hogy ki támogatja a vita lezárását. Kérem kézfelemeléssel jelezni! *(Szavazás.)* 12 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* 1 nem. Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 2 tartózkodással a bizottság lezárta a részletes vitát.

Végül a részletes vitáról szóló jelentés elfogadására teszek javaslatot. Aki egyetért ezzel a javaslattal, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 12 igen. Aki nem ért ezzel egyet! *(Szavazás.)* 1 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 2 tartózkodással a bizottság egyetértett. Köszönöm szépen.

Köszönöm önöknek is a megjelenést. A mellékelt ábra mutatja, hogy nem nagyon fáradtak el a kimerítő válaszadásban. További szép napot, jó munkát kívánok! *(A meghívottak távoznak az ülésről. - Dr. Hiller István megérkezik a bizottság ülésére.)*

A magyar közoktatás mély válságának orvoslását célzó azonnali lépésekről szóló H/1813. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Áttérünk ülésünk 2. napirendi pontjára. Következik tárgysorozatba-vételi kérelem: H/1813. számon határozati javaslatot nyújtott be Tóth Endre, a Momentum

képviselője. Ezen önálló indítvány tárgysorozatba-vételi vitája következik. Megadom a szót az előterjesztőnek, amennyiben hozzá kíván szólni. Tessék parancsolni!

Tóth Endre szóbeli kiegészítése

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. A javaslatom címe: a magyar közoktatás mély válságának orvoslását célzó azonnali lépésekről. Azt gondolom, tagadhatatlan az, hogy a magyar közoktatás mély válságban van, ezt bizonyítja az a széles körű elégedetlenség és a hosszú hónapok, gyakorlatilag már egy éve tartó tiltakozáshulláma, ami körülöttünk zajlik és a szektorban zajlik. A pedagógusok egyik sztrájk után szervezték a másikat, de a kormány máig nem hallotta meg a hangjukat.

Hogy kicsit visszatekintsünk a kezdetére: ez év január 31-én zajlott le az első figyelmeztető sztrájk, amelyben csaknem 27 ezer pedagógus vett részt. Akkor azért nem tárgyalt velük a kormány, mert szerintük ez a tiltakozás a baloldal politikai akciója volt. A választások után pedig azért nem tárgyalt velük, mert a kormány szerint az Unióval zajló egyeztetések lezárulta előtt nincsen értelme a tárgyalásnak. Tehát önök nem tárgyalnak érdemben a pedagógusokkal, nem csoda, hogy terebélyesedik a tiltakozási hullám.

És azt is láthatjuk, hogy az eredeti követeléseknek, a 45 százalékos béremelésre és a munkaterhek csökkentésére semmiféle konkrét megoldási javaslat vagy konkrét lépés nem történt a kormány részéről, mely ezekre lett volna egy válasz, pusztán homályos ígéretnek hallatszódnak, de ezek nyilvánvalóan nem elegendők.

Jelenleg már a szektor minden érintettje részt vesz a tiltakozásokban, a tanárok mellett a diákok és a szülők is aktív szerepet vállalnak. Az elégedetlenség teljesen általánossá vált: tüntetnek a baloldali elhajlással nehezen vádolható egyházi iskolák pedagógusai is, illetve a saját államtitkárunk szerint, Rétvári Bence szerint maguk a fideszes pedagógusok is. Tehát gyakorlatilag egy nemzeti egység született arról, hogy azonnali változásra van szükség az oktatásban. És mégis, kedves kormánypárti képviselőtársaim és kedves bizottsági tagtársaim, a kormány egyre csak vár. Mire vár az önök kormánya, kedves kormánypárti képviselőtársaim? Nincs idő a totojázásra, bizonytalan ígéretekből nem lehet fizetni az emelkedő rezsizsámlákat. Arra kérem önöket, hogy ne hagyják újra cserben a tanárokat, ne veszélyeztessék tovább a következő generáció jövőjét.

Itt van egy javaslat önök előtt, amit azért nyújtottam be, hogy a tiltakozók kilenc pontos követeléslistáját önök elé hozzam, hogy tudjanak egy azonnali választ adni az oktatás válságára, hiszen önök már egyszer cserben hagyták a pedagógustársadalmat 2014-ben, amikor mindössze egy év után eltörölték a pedagógus-bértábla minimálbérhez kötöttségét, ezzel a lépéssel pedig többmillió forintot vettek ki a pedagógusok zsebéből az eltelt időben. Itt az ideje törleszteni ezt az adósságukat, és végre valami előremutatót tenni az oktatásért. Arra kérem önöket, hogy szavazzák meg ezt a javaslatot, hiszen ez arról szól, hogy a plenáris ülésen vitatkozhassunk róla, legyen tárgysorozatba véve ez a javaslat, és legyen legalább egy érdemi vita a teljes Országgyűlés előtt róla.

Mivel a javaslatomat a pedagógusok, diákok és szülők által megfogalmazott követelések alapján írtam, és az érintettek bevonásával alkottam határozatjavaslat-szöveget, ezért azt gondolom, a teljes tiltakozó közösség vágya, hogy ez teljesüljön.

Ismertetném ezt a kilenc pontot. Az 1. pont az, hogy érdemi és nyilvános párbeszéd az oktatás megújításáról, hiteles tájékoztatást a kormány és a közmédia részéről.

2. Szüntessék meg a pedagógusok lejáratását, az oktatási szereplők megfélemlítését, a kirúgott vagy leváltott tanárokat azonnal helyezték vissza! Megbecsülést a pedagógusoknak!

3. Érdekérvényesítő sztrájkjogot a pedagógusoknak!

4. Felelős, hozzáértő oktatásirányítást, önálló oktatási minisztériumot!

5. Kisebbségi terhelést a diákoknak és a pedagógusoknak!

6. Esélyteremtő minőségi oktatást és nevelést mindenkinek, az óvodától az egyetemig!

7. Versenyképes és értékálló bérezést az oktatásban dolgozóknak!

8. Minőségi, XXI. századi környezetet a tanuláshoz, tanításhoz és neveléshez!

9. Szakmai szabadságot és támogatást az oktatásban, korszerű Nemzeti alaptantervet, szabad tankönyvválasztást!

Döntés ügyrendi javaslatokról

Ezek tehát a követelések, nyilvánvalóan a határozati javaslat szövegében ezek konkretizálva vannak. Mivel a követeléseknek nem én vagyok a szerzője, ezért elhívtam a tiltakozások szervezői közül három embert, Törley Katalint, a Tanítanék Mozgalom vezetőjét, Serman Fruzsint, az Adom Diákmozgalom elnökét, és Gajzágó Józsefet, az Egyesült Diák Front képviselőjét. Arra kérem elnök urat, adjon nekik is szót, hogy ők is hozzátehesék a saját gondolataikat, és indokolhassák a követeléseket.

ELNÖK: Köszönöm. Ha jól értettem, akkor képviselő úr befejezte az előterjesztését.

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Igen, annyiban, hogy kérem elnök urat, hogy az előterjesztés-kiegészítést...

ELNÖK: Azt értettem.

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Tehát formálisan javaslatot tennék arra, hogy a meghívott vendégek is hozzászólhassanak.

ELNÖK: Jó, köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kívánnak-e hozzászólni az előterjesztéshez, és egyúttal volt természetesen egy javaslat, amelyről majd mindjárt a bizottságnak szavaznia kell. *(Senki sem jelentkezik.)* Egyelőre ilyet nem látok.

Akkor a képviselő úr által felvetett javaslatról kell szavaznunk, a bizottsági hozzászólást meg kell erősíteni vagy éppen el kell utasítani. Kérdezem tehát, hogy ki az, aki egyetért a képviselő úr javaslatával. A meghívott vendégek közül, ha jól értettem, egy hozzászólót javasol.

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Hármat!

ELNÖK: Még hármat is javasolt. Tehát ki az, aki egyetért azzal, hogy mind a három meghívott vendége a képviselő úrnak hozzászóljon? Kérem, kézfelemeléssel jelezze az, aki ezzel egyetért! *(Szavazás.)* 5 igen. Ki nem ért vele egyet? *(Szavazás.)* 12 nem szavazat ellenében a bizottság nem szavazta meg. *(Kálmán Olga: Miért? Mitől tartanak?)* Köszönöm szépen. *(Kálmán Olga: Tényleg, mitől tartanak? - Dr. Vinnai Győző: Szót kell kérni!)*

(Jelzésre.) Hiller képviselő úr szót kér. Tessék, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nyilvánvalóan azért nem adtak szót a három megjelentnek, mert úgy gondolták, hogy a bizottság súlyosan terhelt napirendje körébe három felszólaló sok lenne. Ezért én megértve az önök aggodalmát, azt javaslom, hogy egy felszólalónak, egy meghívott vendégnek adjanak szót, hiszen ha a három sok, akkor mi belátjuk, hogy egyeztetett véleményt elő tud adni bármelyik meghívott vendége a képviselő úrnak. Ezért azt javaslom, kérem, adjanak szót egy, azaz egyetlen meghívott vendégnek, hogy ezzel az önök súlyosan terhelt időbeosztását megkönnyítsem. Tehát azt javaslom, hogy ne három felszólalónak adjanak lehetőséget, hanem csak egynek, egynek viszont igen. Kérek szépen erről formális szavazást. *(Szabadi István megérkezik az ülésre.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Tehát elhangzott egy újabb ügyrendi javaslat. Az ügyrendi kérdésekről a bizottság vita nélkül határoz. Kérem, aki egyetért Hiller képviselő úr javaslatával, az kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 5 igen. Ki nem ért vele egyet? *(Szavazás.)* 12 nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* 1 tartózkodás mellett a bizottság nem értett vele egyet. *(Kálmán Olga: Szégyen!)* Köszönöm szépen.

Soron következik a képviselő úr által felvetett témának a bizottság általi megvitatása. Kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e valaki hozzászólni ahhoz a tárgysorozatba-vételi javaslathoz, amelyet Tóth Endre képviselő úr az előbb felvezetett. *(Jelzésre:)* Igen, Bodó Sándor képviselő úr. Tessék parancsolni!

Hozzászólások

BODÓ SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Nyilvánvalóan mindannyian tudjuk, hogy az oktatás egy olyan terület, amelyről mindenkinek van véleménye, mindenki kapcsolatba kerül vele. Az már sajnálatosabb, hogy olykor bizony nagyon komoly politikai felhangokkal is terhelt az egyébként könnyűnek egyáltalán nem nevezhető terület.

Ha a képviselő úr, illetve az általa is említett közreműködők segítségével összeállított listán, engedelmeükkel, röviden végigmehetünk, konkrétan is lehet cáfolni dolgokat, bár kétségtelen, hogy egy-két figyelemreméltó gondolat azért talán van benne.

Képviselő úr arról ad tájékoztatást az 1. pontban, hogy a párbeszédnek nincsenek meg a formális keretei. Hát, ez azért súlyos tévedés, hiszen akár az Országos Köznevelési Tanács vagy a Köznevelés-stratégiai Kerekasztal bizony mind-mind komoly és fajsúlyos szervezet, és azt gondolom, pontosan alkalmasak arra, hogy ezeket a vitatott pontokat, vitatott tematikát meg lehessen ott tárgyalni, de akár említhetném a diákok részéről az Országos Diáktanácsot is.

Az, hogy a 2. pontban konkrét munkaügyi kéréseket fogalmaz meg, azt gondolom, abszolút nem a bizottságunk hatáskörébe tartozik. Elég furcsa lenne, ha bármelyik munkahelyen az éppen aktuális bizottság, mondjuk, a Kulturális Bizottság, a Gazdasági Bizottság döntené el, hogy a munkaadó, illetve a munkavállaló közötti jogvitát hogyan és miképpen kell rendezni, erre vannak törvényi előírások.

A következő pontokat nyilván szintén átolvastuk, és én azt gondolom, hogy konkrétan súlyos tévedések vannak benne. Mindent lehet így és úgy látni, de képviselő úr azt nevesíti az alábbi pontokban, hogy az oktatási intézmények teljesen olyan állapotban vannak, hogy itt haladéktalan iskolafelújítási programot kell például indítani. Nos, képviselő úr, én egyéni körzetben választott képviselő vagyok, és arról tudok tájékoztatást adni, hogy a 15 településen, ahol a választók kitüntettek bizalmukkal, bizony nagyon komoly iskolafelújítási programok zajlottak, többek között a 15-ből 4 településen új tornatermek, tornacsarnokok épültek, és a meglévő iskolák is, akár a Belügyminisztérium támogatásával, akár a TOP keretében nagyon komolyan

megújultak akár energiahatékonyság szempontjából, és ez nemcsak a külsőre vonatkozik, hanem a belbecsre is, hiszen tényleg azt tudom mondani, hogy olyan eszközök kerültek beépítésre, illetve használatra, amelyek ténylegesek és valóságosak, azt nem lehet másképp látni, az ott van.

A képviselő úrnak egy mondata viszont számomra is szimpatikus, és sajnálom, hogy ezen olyan könnyen átlépett, mert erről viszont tényleg nagyon, de nagyon komolyan kellene, ha nem is most és nem is itt, vitát folytatnunk. Ez pedig az, hogy a gyermekek, a tanulók túlterheltsége milyen mértékű. Ez valahol itt a sorok között ilyen sokadik helyen szerepel, pedig szerintem ez az a terület, ami egyébként alapvetően nagyon sok gondnak, problémának a forrása. Egy erős frusztráció van a pedagógustársadalomban, és értjük, támogatjuk, számtalanszor elmondtuk, hogy béremelésre van szükség, de a helyzet ettől sokkal bonyolultabb, és nevezetesen a bonyolultság abból adódik, hogy a gyermekek és ezáltal a pedagógusok is olyan mértékben túlterheltek, ami, azt gondolom, már-már a normális működés határait feszegeti. Olyan mértékű ismeretanyag van az iskolákban, olyan mértékű ismeretanyag elsajátítását várjuk a gyerekektől, olyan mértékű ismeretanyag jelentkezik nap mint nap a világban, amit mi mind szeretnénk megtanítani a gyerekeknek, hogy betelik a történet. Tehát nem lehet, van az a mennyiség, amit már nem képesek elsajátítani, ezért teljes egészében ezen változtatnunk kellene a készségek, képességek irányába.

Annak idején, aki megtanult öt spirálfüzetet, pár száz évvel ezelőtt már polihisztornak neveztük. Hát, most egy tantárgy tananyagtöredéke nem fér el ennyi helyen, és azt várjuk ezektől a gyerekektől, hogy ezt mind tudják. Természetes, hogy a gyermekekben is frusztráció van, mert ezt a mennyiségű tudásanyagot nem képesek maradéktalanul elsajátítani, és a pedagógusokban is van frusztráció, mert ezt a mennyiséget nem képesek megtanítani.

Tehát szerintem minden egyes problémát valahol szakmai szempontból kellene megközelíteni, és nem egy ilyen, már bocsánat, de politikai felsorolás mentén, mert nyilván mindent oda lehet írni és mindennek az ellenkezőjét is, de ha ténylegesen nem nézünk a problémák gyökerére, akkor az ilyen előterjesztések csak arra alkalmasak, hogy tovább mélyítsék ezt a feszültséget, ezt a szakadékot, ami egyébként a közoktatásban ma megtalálható.

Én nem javaslom a tárgysorozatba vételt, nem ezt a formát kell az oktatás megújításának érdekében választanunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kunhalmi Ágnes képviselő asszony jelezte hozzászólási szándékát. Parancsoljon!

KUNHALMI ÁGNES (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Először is, el szeretném azt mondani, hogy teljes mértékben egyetértek ezzel a betérjesztéssel, és nagyon is időszerűnek tartom. Szakmailag tartom nagyon időszerűnek.

Nagyon cinikusnak érzem a fideszes képviselők részéről azokat a mondásokat, hogy szakmailag kellene ezt a problémahalmazt megoldani, miközben önök több mint tíz éve hatalompolitikai és ideológiai eszközként tekintenek az oktatás ügyére.

A párbeszéd hiánya egyértelműen látszik, hogy azok a szervezetek, amelyek vannak, azok kiüresített szervezetek. Érdemben tulajdonképpen a kormány, ha el is bábozza az egyeztetést, soha nem tekintett úgy ezekre a szervezetekre, civil szervezetekre és egyeztetési helyekre, érdemben megfontolásra sem méltatták őket. De nagyon sokszor már az egyeztetést is úgy kellett kiharcolniuk a szülőknek, a diákoknak és a pedagógusoknak, az utcán, hogy akkor, amikor egy ilyen permanens tüntetéssorozat összeér egy társadalmi elégedetlenséggel és megélhetési válsággal, akkor volt hajlandó egyáltalán az oktatási államtitkár leülni az oktatás képviselőivel.

A sztrájkjog megvonása érinti a pedagógusokat, ami érinti a tanárokat, az érinti a mi bizottságunkat. Tehát, képviselőtársam, igenis beszélni kell arról, hogy milyen jogcsorbításon estek át a pedagógusok, mert nagyon is érinti őket. Tehát nagyon is idevaló és helyénvaló, ha ezt az oktatási... - már a nevéből is kivették az „oktatás” szót, tehát a Kulturális Bizottság ülésén el akarja mondani.

Én is egyéni képviselő vagyok, képviselőtársam, egy budapesti körzetben, egy külső körzetben, és bizony a szülők és a gyerekek elmondják, a tanulók, a hallgatók, hogy folyik a víz a konnektorból, hogy leesett a vakolat, sőt több osztálytermet ki kellett a Budapest XVIII. kerületi Karinthy Gimnáziumban üríteni, mert attól félnek, hogy rájuk esik a vakolat, sőt egy-két helyen már látszik is, fényképek bizonyítják. És ahányszor segítségért fordultak, nem nagyon kaptak segítséget. Nem kétlem, hogy vannak gyönyörűen felújított iskolák, de vannak olyanok is, amelyek nincsenek felújítva. És én azt gondolom, hogy az a fajta központosítás, amit önök tizenkés évvel ezelőtt elhatároztak, és megcsináltak, önmagban nem javította a magyar közoktatás állapotát semmilyen módon.

Azt is visszautasítom a tüntetők nevében, legyenek azok diákok, pedagógusok vagy a hallgatók, hogy csak a pénzről van szó. Ezt önök is és a kormányzat is folyamatosan elmondja. Nem igaz. A követelések között a pénz csak egyetlenegy dolog, a nemzeti alaptanterv megtanulhatatlan és megtaníthatatlan, az egyentankönyvek nem alkalmasak a differenciált oktatásra, a központosítás, a túlterheltség, a túladminisztráció elveszi az erejét a pedagógusoknak attól, hogy valóban érdemben képesek legyenek differenciáltan, egyénre szabottan, ahogy ön is elmondta, a képességek fejlesztésére koncentrálni.

És ha már pénzről van szó, csak elmondom a jegyzőkönyv kedvéért, hogy azért önök voltak azok, akik megszegették az ígéretüket, és nem fordítva. Önök voltak azok, akik azt mondták, hogy a vetítési alapot, ahonnan indítják a pedagógusok bérszámítását, a mindenkori minimálbérhez kötik. Ezt egyetlenegy évig tudták tartani, ezt az ígéretét a miniszterelnök visszavonta. Hangsúlyozzuk ki: visszavonta az önként vállalt ígéretét, amit a pedagógusoknak tett. A szakszervezetek 45 százalékos béremelést követelnek, az ellenzék 50 százalékosat. Tudják, képviselőtársaim, mennyi lenne egyébként, ha nem vonja vissza a miniszterelnök a pedagógusoknak tett ígéretét? 89-90 százalék most a béremelés. Megérdemelnék a pedagógusok? Megérdemelnék. A nemzet napszámosságainak mondják őket a köznyelvben; ilyen alacsony egyébként a bér 2002-ben volt, de akkor a szocialisták rendezték. Azt várta mindenki, hogy ez a kormány is úgy fogja rendezni, hogy érdemben meglátszik a pénztárcán.

Tehát összességében azt kell hogy mondjam, hogy az önök érvei csúsztatáson, politikai, hatalomtechnikai dolgokon alapulnak.

És még egy dolgot el kell hogy mondjak. Önök Brüsszeltől várják, hogy kifizessék a pedagógusok bérét. Minden országban nemzetállami feladat és az adott kormány feladata, Romániában, Magyarországon is az lenne, Németországban is az, Franciaországban is az. A szuverenitásra oly érzékeny Fidesz tudja egyébként, hogy ez egy nemzeti hatáskör? Tudja, hogy amikor Brüsszeltől kérik önök a pedagógusok bérét, egy nemzeti hatáskört akarnak a sokat szidott Brüsszelnek odaadni? Nem sérti ez véletlenül az országunk szuverenitását? Köszönöm, ha erre válaszolnak.

ELNÖK: Következik Kálmán Olga képviselő asszony. Parancsoljon!

KÁLMÁN OLGA (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Az imént Bodó Sándor alelnök úr azt mondta, hogy frusztráció van a pedagógusokban, frusztráció van diákokban, szerintem meg önökben van frusztráció, nem kevés. Mondják már meg egyszerűen ide, a szemünkbe, ha máshol nem, akkor itt: mitől félnek? Miért félnek

meghallgatni Törley Katalint? Egy fantasztikus pedagógusról van szó, évek óta ismerjük, halljuk azt, hogyan, miként vélekednek róla a diákjai, tudjuk azt, hogy egy zseniális pedagógus, önök szerint ő valami egészen felháborító, az oktatást romboló szándékkal jött ide hozzánk? Önök szerint ő és a társai valami felháborító és romboló szándékkal állnak ki az utcára, emelik fel a hangjukat? Önök szerint Törley Katalin és társai rombolni akarják a magyar közoktatást? Hát, hol élnek maguk? Milyen párbeszédéről beszélnek? De tényleg milyen párbeszédéről?

Szinte szóról szóra azonos határozati javaslatát két héttel ezelőtt a Demokratikus Koalíciónak önök ugyanígy leszavazták, a tárgysorozatba vételét. Akkor sem tudtak észérveket felhozni amellet, hogy mitől félnek, mitől tartanak, miért nem hallgatják meg az érintetteket. Itt nincs párbeszéd, itt diktátumok vannak, semmiféle párbeszéd nincs.

Önökkel az a baj, hogy 12 éven keresztül bebizonyították, egyetlenegy céljuk van a közoktatással és úgy általában az oktatással meg a kultúrával: mindenkit, a jelen és a jövő generációját leszoktatni a gondolkodásról. Önöknek egészen egyszerűen nem kell a kiművelt állampolgár, merthogy az onnantól kezdve gondolkodik, kritikát fogalmaz meg. Miért kell egyentankönyvekből tanulniuk a diákoknak? Miért kell lexikális adatokkal és anyagokkal terhelni a diákokat? Ettől lesznek frusztráltak? Igen, ettől tényleg frusztráltak lesznek. Merthogy a jelen és a jövő generációja sokkal többre képes. És ezért emelik fel a pedagógusok a hangjukat. Önök pedig nem hallják meg, és most sem képesek meghallgatni.

És amikor azt mondják, hogy ez nem idetartozik? Ez egy munkaadó és munkavállaló közötti vita? Nem arról van szó, hogy ezek a pedagógusok nem vezették jól az osztálynaplót, szólt az igazgató, aztán utána se vezették jól az osztálynaplót, és ezért megrovást kaptak, és mi ezt akarjuk megtárgyalni. A pedagógustársadalom sztrájkjogának csorbítása, az oktatás minősége, a lexikális tudás túlzásba vitele, az egyentankönyvek, amit már említettem, a túlterheltség... - ez önök szerint nem idevaló? Nem a Kulturális Bizottság napirendjére való? És nem hajlandók meghallgatni az érintetteket? Mondjanak már egy indokot, hogy miért nem. Félnék tőlük? Félnék ezektől a pedagógusoktól?

Ha van önökben egy szemernyi jóézés, akkor kérem az elnök urat, hogy ismét kérdezze meg a bizottság tagjait, hajlandók-e meghallgatni a jelen lévő pedagógusokat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Csak tájékoztatom képviselő asszonyt, hogy a bizottság az adott tárgykörben már döntött.

Következik Kállai Mária képviselő asszony. Parancsoljon!

DR. KÁLLAI MÁRIA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a szót. Ha az eredmények oldaláról közelítjük meg ezt a problémát, és most minden iskolát arra kérnénk az országban, hogy sorolja fel azokat az eredményeket, amelyek tartást adnak nekik, amelyek a portfóliójuknak része, amely generációkat végigkísér - én a múlt héten is voltam egy olyan helyen, ahol az én régi tanítványaim, sőt már a gyerekei a tanítványaimnak, ott voltak, több százan voltunk -, akkor én azt gondolom, hogy a magyar köznevelés nagyon sok mindenre lehet büszke. A politikai vitanapon hallhattunk rengeteg tényszerű eredményt, de meggyőződésem az, ha az iskolák most elmondhatnák, az ország összes iskolája, azt az eredményt, amit sok munkával szülők, tanárok, gyerekek együtt értek el, akkor azt gondolom, hogy jó érzéssel nyúlhatunk hozzá.

Meggyőződésem az, hogy szakmai vitát természetesen bárhol lehet folytatni, de én most csak néhány dolgot szeretnék kiragadni, egyetértve Bodó Sándor

képviselőtársammal, hogy mégsem egy ilyen, mert ha elgondolkodom azon, hogy mély válság, mi az, hogy mély válság, mik ennek a mutatói, milyen számok, tények igazolják: meggyőződésem, hogy az ország tanulmányi eredményei, a különböző mérések, a különböző trendek ezt így nem támasztják alá.

Ha minden humán ágazatot sorra szednénk, nincs olyan, amit ne lehetne örökösen javítani, fejleszteni. Nagyon kíváncsi lennék arra, és én ezt iskolavezetői felelősségnek tartom, hogy történt-e arra kutatás, hogy mondjuk, egy Nemzeti alaptanterv, amelynek a bevezetése folyamatban van, és tanárok széles tömege készítette - nem úgy, ahogy az előzőt egy fehérasztalnál. Mégis azt mondom, én magam igazgatóként tapasztaltam azt, hogy azt kellett figyelni, hogy ne tanítsa meg még valaki azt is, ami nincs benne. Tehát valahogy úgy vagyunk, hogyha 100 százalék valami, és aki valaha tanította azt a 20 százalékkal kevesebbet, az azt is meg akarja tanítani. Vagy ádáz vitákat tud folytatni egy intézmény vezetője - és ez egy vezetőiműhely-felelősség, és nem akarom kisebbiteni az iskolavezető felelősségét -, hogy mi az, amit, idézőjelben, be kell tartani, de én még olyan matektanárral nem találkoztam, aki ne azzal érvelt volna nekem, hogy ha neki még több órája lenne eggyel, kettővel, öttel, négydel délután, akkor mennyivel eredményesebb lenne, de nem ez a napja, hogy ezt elmondjam, mivel váltottuk ki. Tehát a probléma ismerős, és gondolom, hogy 20-30 évre visszamenőleg is valós.

Az iskola világról állandóan lehet párbeszédet folytatni. Ahogyan a világunk változik, és a magyar iskola eredményei ezzel lépést tartanak, azt gondolom, az tisztelendő. Abba, hogy ezeknek a pedagógusmozdulásoknak vagy -mozdításoknak a politikai felhangja elvitathatatlan, én most inkább nem mennék tényszerűen bele, mert azt gondolom, hogy hál' istennek, az olyan érzésű pedagógusok, akiknek már túlmegegy azon, hogy miket ordibálnak a színpadon, arra is felhívják a figyelmet.

Néhány elemet még visszavéve. Amikor a sztrájkjogról beszélünk, akkor azt gondolom, egy magyar család meg tudna arról beszélni, hogy mi a gyereknek a tanuláshoz való joga. Nekem az nagyon rossz érzést ad, hogy egyébként kiválóan teljesítő, önzetlenül dolgozó, proaktívan dolgozó embereknek a munkáját is minősítjük.

A következő kérdés az, hogy meddig lehet az iskola adaptív, és mik a differenciálás dolgai, ezért konferenciákat rendeztek, ebben számtalan projekt futott az elmúlt 30 esztendőben. Nyilván ez lehet egy szakmai műhelynek a vita tárgya, és azt is gondolom tanárként, hogy az ember nem is mindig elégedett saját magával, hogy kellően volt-e adaptív minden területen, de ez megint egy olyan szűk szakmai kérdés, ami érinti ugyan ezt a határozati csomagot, de azt is gondolom, hogy ez egy abszolút szakmai beszélgetésnek a része.

A párbeszéd formalizált és non formalizált dolgai. Úgy gondolom, mindenkinek joga van ahhoz, hogy helyben megkeresse - például nálunk tudom azt, hogy a tankerületnek élénk kapcsolata van a Nemzeti Pedagógus Kar helyi képviselőjével. Tehát nyilvánvalóan ez egy kölcsönös dolog, hogy megtalálom-e helyi szinten a létező megfelelő, legitim párbeszédet, és eljuttatom-e a gondolataimat, vagy összeviszsa a világba tudok beszélni, hogy ez sincs meg, az sincs meg, amaz sincs meg. Nyilván ez is a demokráciának egy része, azt gondolom, ezek a kapcsolatok rendben vannak.

Nyilván lehet vitákat nyitni szervezeti kérdésekről, de meggyőződésem az, hogy nem a szervezeti elnevezés és nem egy struktúra határozza meg, hanem egy jó irányítás mindenféleképpen. Az embert érzékenyen érinti, ha a közvéleményt hallgatja, és aki nem beavatott, az azt az üzenetet fogja, ami egy nagyon hamis üzenet. Hogy egy másik témából emeljek ki néhány gondolatot: például senki nem azt mondja, hogy a 16 éves, tanköteles kort betöltött gyerekek el kell hagyni az iskolát, hanem pont az ellenkezőjét mondja. Számok, tények mutatják azt, hogy milyen programok, projektek, szakmai

műhelyek vannak annak érdekében, hogy az élethosszig tartó tanulást segítsük. Ha valaki hall egy félmondatot, akkor azt gondolja, hogy ez az iskolarendszer ki akarja dobni, mert nincs ott az a másik félmondat, meg nincsenek ott azok az eredmények. És minden egyes mondatot, minden egyes fejezetet ugyanilyen módon lehet jó érzéssel cáfolni, természetesen leszögezve azt a közös pontot, ami a pedagógusok béremelése. Ahogyan a tervet tudjuk, és bízunk abban, hogy így is fog tudni megvalósulni, egy erőteljesebb béremelés lesz, mint ami ebben az anyagban olvasható - ez az egyik. A másik pedig: azt gondolom, hogy az összes többi hozzászokott dolog egy szakmai vitára alapot adhat, de nagyon-nagyon nagy része okafogyott.

Felmerülhet a kérdés, és azt gondolom, napokig tudnánk beszélni a pedagógusszabadságról. Nem gondolom, hogy ma egy tanárnak meg van az tiltva, hogy elgondolkodjon mélyen azon, hogy az adott osztályában ő igazán adaptív hogyan legyen, igazán mindenkit a képességei szerint tudjon szolgálni - mert önmagában az a kérdés, hogy meddig lehet a köznevelésnek nevezni, és nem pedig páros tanulásról beszélünk -, és akkor hányfajta módszert ismer meg. Megkérdezhetnénk egy-egy iskolában, hogy na, akkor egy-egy tanár hányat ismer meg, mennyire tud adekvát lenni, és sorolhatnám napestig ezeket a kérdéseket. Nagyon veszélyes, ha egy-egy ilyen lózung szintjén kiragadunk valamit, és a társadalomnak úgy próbáljuk eladni, aki igazán úgy nem ért hozzá mélyesen.

Estig tudnám sorolni ennek az anyagnak a szakmai, tisztességgel vitt cáfolatát. Azt szeretném, ha a béremelések megvalósulásával távol helyezkedne a politika a tanári társadalomtól, és lenne lehetőség arra, hogy például a NAT-nak... Mitől lennének a jelenlegi NAT-nak, amelynek a bevezetése most van folyamatban, mély tudományos kutatási alapjai? De minden mérést elvitathatatlanul látunk: Covid ide, Covid oda, javulnak az eredményeink. És megint visszakanyarodok a legelső gondolatomhoz: ha a magyar iskola eredményeit kell sorjázunk, vagy a magyar iskolának a kor kihívásaira adott válaszait, akkor nyilvánvalóan nem az a feladata csak ma az iskolának, ami '80-ban volt, hanem sokkal több minden más. Ha ezt sorra vennénk, akkor azt gondolom, hogy jó érzéssel mondhatjuk.

Nem beszéltem arról, hogy hány szülő hordja gitárra, énekre, én nem tudom, még mire, küzdősportra, mindenre a gyereket, és gyakorlatilag ilyen szempontból mi az iskola dolga, mikor volt más a dolga, de ezek mind-mind olyan szakmai kérdések, amelyekből lehet jól felállni. Én azt gondolom, összességében nagyon fontos az, hogy helyben, egy-egy iskolában valóban jó választ kell adni arra, hogy a Nemzeti alaptantervnek a 145 százalékát szeretnénk tanítani vagy pont azt, ami oda le van írva, mert azt gondolom, hogy ezek ott keresendők.

Tisztelettel kérek mindenkit arra, hogy lépjen egyet hátra az a fajta politikai megközelítés, ami a színpadra tol olyan gondolatokat, amelyek, azt gondolom, nem oda valók - ez az egyik. A másik pedig: ennek nem ez a módja. Bodó Sándor képviselőtársammal egyetértve, nyilvánvalóan korrekt, szakmai, nem pedig ilyen félreérthető mondatokkal és nem biztos, hogy a pedagógustársadalmat szolgáló anyagokkal kellene foglalkoznunk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e valaki még hozzászólni? *(Jelzésre:)* Ön, képviselő úr, zárszót tud mondani mint előterjesztő, tehát az magától értetődik. Kunhalmi képviselő asszony, parancsoljon!

KUNHALMI ÁGNES (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Nem nagyon kaptam választ az előbb feltett kérdéseimre, de akkor még azért párat feltennék, legalább gondolkodjanak el rajta.

Nem az a kérdés, hogy a színpadon mi hangzik el, hanem az, ami a bizottsági ülésen elhangzik ciklusról ciklusra. Azt hiszem, ha például csak a tankötelezettség korhatárát nézzük, ellenzéki politikusokként - és itt Hiller úrral elég régóta ülünk most már nem tudom, hány ciklus óta - nagyon sokszor elmondtuk, hogy ennek mi lesz a következménye, és be is következett. Maruzsa úr is kénytelen volt a vitanapon elismerni, hogy majd százezer olyan gyerek van, aki kiesett a tankötelezettség korhatárának a leszállítása miatt az iskolapadból.

Nagyon álságosnak tartom, és cinikus azt mondani egy kisgyerekeknek, hogy nincs megtiltva egyébként, hogy te járjál az iskolába. A tankötelezettség korhatárának a felemelése vagy leszállítása nem egy öncélú dolog, az a mindenkori kormányának a kezében arra való, hogy az iskola megtartóképességét segítse. Lehet más eszközöket is használni erre, de addig, amíg az iskolának nincs igazán megtartó ereje, márpedig Magyarországon nincs, és ezt önök is sokszor elmondták korábban is, akkor a tankötelezettség korhatárának a felemelése egy eszköz arra egyébként, hogy ezek a gyerekek iskolai végzettség nélkül ne essenek ki az iskolapadból. Ezt egyébként anno Pokorni úr olyan ékesszólóan és olyan szakmaian elmondta, hogy szerintem vissza kell nézni ezeket a jegyzőkönyveket, de a legközelebbi bizottsági ülésen akár fel is olvashatom, hátha neki elhiszik. Bizony-bizony, mi lesz azzal a 90-100 ezer gyerekkel, akiket a felnőttképzésbe már nem fogunk tudni visszahozni, a munkaerőpiacra és a képzettségbe?

Szerintem az a veszélyes, ha azt tetszik mondani, képviselő asszony és képviselőtársam, hogy a társadalom nem ért hozzá. *(Kállai Mária közbeszól.)* Ez ugyanolyan lenézése egyébként... Szó szerint ezt tetszett mondani, mert azonnal le is írtam. Ez lenézése a magyar társadalomnak. Önök mindig azt mondják, hogy mi miért nézzük le a magyar pedagógust, amikor azt mondjuk, hogy nem tud tanítani, miért nézzük le az egészségügyi dolgozót, amikor azt mondjuk, hogy sok a kórházi fertőzés. Akkor miért tetszik lenézni egyébként a társadalom egészét? Hát, a szülők a gyerekeiken keresztül, a nagymamák is világosan látják, hogy egyébként mi van az iskolában. És lehet, hogy a középosztály járhatja gitárórára, zongoraórára, de egyébként az elmúlt években, az önök regnálása alatt az is bebizonyosodott, hogy egyre többet költ a magyar társadalom különórákra, mert az iskolában nem képesek a pedagógusok megtanítani, mert a körülmények nem teszik lehetővé azt, hogy egyébként differenciáltan oktassanak. Ez egy nagyon kemény és fontos szakmai kérdés.

A politika feladata pont az lenne, hogy olyan lehetőségeket biztosítson a pedagógusoknak, hogy képesek legyenek egyébként a differenciált oktatásra. A NAT-nál most azt mondják, hogy képességeket kellene fejleszteni. Ez a NAT már az önök produktuma, már korábban is ezzel voltunk elfoglalva, és mégsem sikerült. Ezek szakmai kérdések, nem lözúngok, ez egy érdemi szakmai vita ugyanakkor.

Ja, és még valami! Hogy mondjuk el az eredményeket? Hát, Maruzsa Zoltán maga mondta el, hogy igen, el kell ismerni, a Pisa-mérések nem hozzák most sem azokat az eredményeket, amit korábban hoztak. Tehát inentől kezdve ezt az oktatási rendszert önök nem tudják megvédeni. Tisztes dolog, hogy egyébként kormánypárti politikusként védik a saját becsületüket, de nem sikerül. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kállai képviselő asszony jelezte hozzászólási szándékát.

DR. KÁLLAI MÁRIA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Bocsánat, gondolkodtam, hogy hozzászóljak-e, de azt gondolom, úgy tisztességes, hogy ha elmondom, mert nagyon veszélyesnek tartom azt, és nem is kívánok tovább benne részt venni, hogy kiragadott szavakon és félgondolatokon lovagoljunk. Én azt gondolom, hogy nem ebben a körben kívánom bizonyítani azt, hogy milyen kapcsolata van az embernek

generációkon keresztül családdal, szülőkkal. Én azt gondolom, hogy szakmailag, ahogyan az orvosláshoz, a mérnökséghez meg egy csomó mindenhez nem értünk. A társadalom az iskolára a legföltettebb kincsét bizza rá, a gyermekét. Ezzel teljesen tisztában vagyok. Ez az egyik.

A másik: lehet félremagyarázni nagyon sok mindent, én magam küzdöttem pedagógusként, osztályfőnökként is azért, hogy a szülő vessen véget annak, hogy még ide meg még oda meg még amoda. Tehát a gyerek túlterhelésében mindannyian benne tudunk lenni. És nagyon sokszor azt érzem, az egy igazán jó értelemben vett boldog gyerek, akinek nincs annyi órája, hanem játszik meg mindent csinál. Tehát ez egy közös társadalmi kérdés, hogy ki mit akar még csinálni. Tehát messze nem arról beszélek, hogy középosztály meg egyebek, hanem mindannyian felelősek vagyunk azért, hogy a gyermeket hagyjuk-e, mondjuk, unatkozni. De akkor már lenne, aki azt mondaná, hogy ne hagyjuk, mert akkor destrukció születik. De megint azt mondom, hogy ez egy napestig folytatható vita, csak szeretném a gondolatokat mindenféleképpen helyre tenni.

Azt is gondoltam, hogy mindannyian közösen vagyunk értük felelősek, de az eredmények is magukért beszélnek; és minden problémának a lehetőség szerinti megoldásában ott, akkor, annak a gyereknek az életében kell segíteni családnak, iskolának, szakembereknek az összefogásával. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy kíván-e még valaki hozzászólni. *(Nem érkezik jelzés.)* Ilyet nem látok. Akkor engedtessek meg, hogy a képviselői hozzászólások legvégén, elnöki mivoltomat most félretéve, szintén én is mondjak néhány gondolatot. Azt követően Tóth Endre képviselő úr megkapja a zárszóra az időt és a jogot.

Csak néhány szerintem ténybéli kérdést szeretnék jelezni. A mostani NAT az egyetlen olyan, amely jogszabályba foglalta azt, hogy ezt ötévente felül kell vizsgálni. Ez azt jelenti, hogy ennek hamarosan itt lesz az ideje, most félidőben vagyunk durván. Következésképpen a NAT-tal kapcsolatos felvetéseknek ilyen értelemben nyitott ajtaja van, hiszen ötéves lejáratl ezt a törvény előírja, ezt meg kell tenni. Az ezzel kapcsolatos felülvizsgálat pedig megint csak nem egy- vagy kétnapos tevékenység, hanem időben viszonylag jelentős, számos tapasztalatot és ismeretet összegző eljárás.

A mostani NAT teremtette meg egyébként annak a lehetőségét, ami egyik oldalról nézve, mondhatjuk, hogy túlterheltség, másik oldalról nézve, mondhatjuk úgy, hogy kiváltja a magánóra kérdését, megközelítés kérdése. Tipikus állatorvosi ló. Ezt csak azért mondom, hogy jó, ha tudják. A legtöbb különórát az idegennyelv-oktatás jelentette, és talán jelenti még mind a mai napig. Ez a NAT viszont megteremtette azt az óraszám-lehetőséget, amely dupla annyi, mint amennyivel statisztikailag kimutathatóan a nyelvviskolák eljuttatják a középfokú nyelvvizsgáig a tanulókat. Kétszer annyi. A kérdés az, és erre jó lenne egy megfelelő szakmai választ találni, nyilván ez az idő még kevés arra, hogy ennek a teljes kifutását lássuk, hiszen egy középiskolai időkeretet is minimum négy évvel kell számolni, meg kell várnunk, hogy meghozta-e a kívánt eredményt, vagy nem hozta, ki tudta-e váltani a magánalapon finanszírozott nyelvóra-igénybevételt, vagy nem tudta kiváltani. Egyelőre én most még nem mernék állást foglalni, hiszen nem futottak ki ezek az időkeretek, ami alapján valamiféle biztosabbat mondhatnánk.

Én azt hiszem, hogy az a felvetés, amit Kunhalmi képviselő asszony mondott, filozofikusan helyes, nyilvánvalóan a finanszírozás az állam feladata. Egy dolgot szeretnék csak hozzátenni, hogy ami miatt ez most terítéken van, a Covid apropóján, amit egész Európában mindenhol a Covid utáni helyreállításként közelítettek meg, ehhez kapcsolódott az Európai Bizottságnak az az állásfoglalása is, amit megengedett

egyébként minden tagállamnak, hogy olyan területre is fordítsanak uniós forrást, amire korábban nem lehetett, többek között bérezésre, egészségügyi vagy akár pedagógus. Ezt korábban nem lehetett. Ennek ismeretében a magyar állam nagyobb hányadot fordított a költségvetéséből munkahelyek megőrzésére vagy éppen gazdaságtámogatásra, pontosan azért, hogy ha konszolidálódik a helyzet, akkor minél hamarabb beindulhasson a gazdaság. Az egy másik kérdés valóban, hogy ezt a forrást, ami közös hitelfelvétellel is össze van kapcsolva, ezt mind a mai napig nem kaptuk meg. Hogy ki vert át kit, én ebbe most nem kívánok belemenni, mert az legyen mindenkinek a szuverén joga, hogy eldöntse, én csak jelzem, hogy ez egy tény, amivel kalkulálni kell.

Az iskolák állapotát illetően kétségtelenül igaz lehet, hogy jó néhány iskolánál vannak komoly problémák. Mint ahogy fordítva is igaz, jó néhány iskolánál meg voltak nagyon jelentős felújítások. Is-is. Én csak egyetlenegy dolgot szeretnék itt mindenkinek szíves figyelmébe ajánlani: az iskolarendszer átalakítása oly módon történt - csak a jogi tényről említem -, hogy az iskolaépületek tulajdonosai az önkormányzatok, az ő beleegyezésükkel, jóváhagyásukkal kell és lehet bármilyen pályázatot benyújtani a tankerületeknek. Nyilván az ő beleegyezésük nélkül ez nem fog működni. És a fenntartója a tankerület, ez kétségtelenül így van.

Azokban az iskolákban, ahol voltak felújítások, ott nyilvánvalóan voltak ehhez kapcsolódóan megfelelő tárgyalások, egyeztetések, pályázatok és így tovább. Én nem tudom, őszintén szólva, hogy országosan mi a helyzet ez ügyben, de azért kíváncsi lennék, hogy hol, mikor, milyen arányban és milyen mennyiségben voltak ezzel kapcsolatosan például felújítási pályázatok, akár energetikai, akár egyéb vagy akár bővítési, hiszen ezek igen nagy volumenben az elmúlt években országszerte folytak. Én csak egy példát említenék önöknek, és direkt egy olyan példát hozok, amely ebből a szempontból egy kicsit még távolabb is van most a szigorúan vett közoktatástól: a szakképzési centrum debreceni iskoláinak a felét felújították az elmúlt öt év során. És számos óvodától kezdve közoktatási intézményig lehetne példákat hozni. Nem állítom, hogy mindegyik kész van, mert ez nem igaz, csak azt állítom, hogy a volumene és az üteme messze nagyobb és messze gyorsabb, mint volt korábban. Ja, hogy nem értünk a végére, ez kétségtelenül igaz, ezt alá kell írni.

Az óraszámcsökkentéssel kapcsolatban annyit hadd jelezzek, hogy a mostani NAT azért csökkentett megtanulandó tananyagokat, tehát kimutatható az egyes tantárgyaknál, mennyivel csökkentette, mit húztak ki, mi az, amit nem akarnak megtanítani történelemből vagy éppen magyar nyelvből vagy éppen biológiából és így tovább. Az egyes tárgyaknál ez eltérő mértékű. Én azt nem tudom megítélni, hogy egy adott tanórán belül ez milyen mértékben működik így, vagy nem működik így, ez valóban iskolaigazgatói kompetenciák kérdése, de volt csökkentés.

Hogy ez most sok-e vagy nem sok: a későbbiekben megint meg kell ítélni, hogy ez így elegendőnek bizonyult-e, vagy nem bizonyult elegendőnek. De én azt gondolom, ezt bízzuk viszont mégiscsak azért valahol a pedagógusvilágra, hogy erre mondjon egy világos választ. Mert én egy dolgot viszont nap mint nap megtapasztaltam korábban is meg ha úgy tetszik, mind a mai napig: az óraszámok csökkentése azonnal előhozta bocsánat, hogy így fogalmazok, szaktárgyi sovinizmust, hogy csökkentjük az óraszámokat, de lehetőleg ne azt, amit én tanítok. Ez így szokott történni. Nem könnyű azt a közös nevezőt megtalálni, ami ilyen szempontból kielégítő lesz szülőknek, gyerekeknek, tanárnak, iskolának vagy éppen szélesebb körű társadalmi elvárásnak, már csak azért is, mert bizonyos szintű tudást, ha akarjuk, ha nem, az iskolának mégiscsak nyújtani kell, főleg egy olyan szituációban, mint a mai világ, amikor hihetetlenül gyorsan fejlődik minden, egyik pillanatról a másikra. Csak mondok egy egyszerű példát, és szerintem ezt mindenki érteni fogja: az, hogy milyen napelemet szerelünk fel egy háztetőre - van, aki szerint ez persze kis atomerőmű, de a legtöbb ember tudja,

hogy ez nem az -, az nem egy konstans valami, hanem amit ma felszerelünk, az holnap már elavult lesz, mert egy újabbat tudnak kitalálni, nagyobb teljesítményűt tudnak kitalálni. Ezeknek a technológiáját valahol mégiscsak meg kell tudni tanítani a következő generációnak. Ez egy állandó feszültségforrás, hogy egyik oldalon csökkentünk, a másik oldalon pedig mi az új elvárás. Nem kívánok ebben igazságot tenni, mert nem is lehet, ezt valóban vitatni kell, és valóban hosszú diskurzusok során talán kialakul valami olyan megoldás, ami megnyugtatónak tűnik. Nem tudom, meglátjuk.

Hogy a NAT tankönyvei alkalmasak-e tanításra vagy nem alkalmasak tanításra, ezt én ugyanabban a tárgykörben tudom értelmezni, mint magát az egész NAT-ot: ötévente felül kell vizsgálni, meg kell nézni, hogy hogy lesz és mint lesz. Én személy szerint azt gondolom, hogy most olyan tankönyveket írtak, vagy legalábbis a tankönyvek egy jelentős része olyan, amit gyakorló tanárok írtak. Hát, elválik, hogy ez most megfelelő vagy nem megfelelő. Tudom, hogy mind az irodalom-, mind a nyelvtankönyveket gyakorló tanárok írták, tudtommal a történelemkönyvekkel is ez volt a helyzet, vélhetően a többi tantárgy esetében is, mindegyiket, őszintén szólva, nem ismerem. Tehát mindegyiket nem ismerem, de gyakorló tanárok írták, akiknek volt hosszú élettapasztalata, 25-30 év vagy akár még hosszabb tanítási gyakorlata, és az alapján volt elég határozott és világos képük, hogy szerintük hogy és mit kellene egy-egy tankönyvbe iktatni. Még egyszer mondom: lehet ezen vitatkozni, de én személy szerint életszerűbbnek tartom azt, mint ha valóban íróasztal mellett olyan valakik írnak tankönyveket, akik akkor láttak iskolát, amikor ők voltak diákok.

Tehát számos olyan kérdés van a közoktatással kapcsolatban, amiről valóban kell beszélni, ezzel egyetértek, valóban kell megoldásokat keresni, ezzel is egyetértek. Azzal kevésbé, ha a megállapítások vagy az állítások, inkább így fogalmazok, alkalmasak arra, hogy félrevigyék a dolgot egy szakmai területről olyan vidékre, ami már nem ide tartozik, mert akkor az egész más akusztikát, más színezetet is kap, és gyakorlatilag el fog veszni az egészben az, ami a lényeg lenne: a gyerekek érdeke, az iskola érdeke és a tanítás érdeke. No, de ez az én magánálláspontom természetesen, hiszen mindenkinek szíve joga volt ezen bizottsági asztal mellett kifejtetni a véleményét.

Megadom zárszóra a lehetőséget Tóth képviselő úrnak. Tessék parancsolni!

Tóth Endre reagálása

TÓTH ENDRE (Momentum) előterjesztő: Köszönöm a szót. Hát, furcsa érzés volt hallgatni azt, hogy egyszer ezt mondják, egyszer meg azt, tehát az egyikük azt mondta egyszer, hogy van túlterhelés a diákoknak, valaki meg azt mondta, hogy nem biztos, hogy így van. Döntsék már el, kérem szépen! Azért a legszomorúbb az egészben az, azt gondolom, hogy itt nem kaptak szót az érintettek, megint nem kaptak szót, és ez egy szimbolikus gesztus volt az önök részéről, hogy megtagadták ezt a lehetőséget, hiszen idejött egy gyakorló pedagógus, aki sajnos már nem gyakorló, hiszen önök kirúgták, az önök oktatásirányítása kirúgta őt, és idejött két diák, akik belülről ismerik a rendszert, és elmondták volna azt, hogy mik az ő követeléseik, mik az ő meglátásaik, és önök nem hagyták ezt. Ez szerintem nagyon jól mutatja azt, hogy önök mennyire elszakadtak azoktól, akikről döntéseket hoznak. Önök meg sem akarják őket hallgatni, akkor sem, ha ezek az emberek veszik a fáradságot, eljönnek ide az Országgyűlésbe, felkészülnek egy rövid beszéddel, és csak az önök tudomására szeretnék hozni a gondolataikat.

Mi történhetett volna, ha ezt előadják? Nem tudom. Nem dőlt volna össze a világ, önök mégsem engedték, és amikor arról beszélünk, hogy az egyeztetésekkel mi a probléma, azt gondolom, ez nagyon jól mutatja, hogy mi a probléma. Vannak kiüresített egyeztető fórumok valóban, de ezek nem töltik be a funkcióikat, és még a

Kulturális Bizottság ülésére sem lehet gyakorló pedagógust, diákot meghívni úgy, hogy hozzászóljon, hiszen önök nem hallgatják meg. Tehát ennyit az egyeztetések minőségéről.

Itt azt is mondták, hogy a kirúgások, a pedagógus elbocsátás a tiltakozások miatt egy munkaügyi kérdés. Én azt gondolom, hogy ez politikai kérdés, hiszen ez egy politikai döntés volt, hogy elbocsátanak öt pedagógust a Kölcsey Ferenc Gimnáziumból, és a miskolci igazgatóhelyettest pedig visszahívják a pozíciójából, hiszen nem minden pedagógust bocsátottak el, aki figyelmeztető, fenyegető levelet kapott. Ha önök munkaügyi kérdésként kezelték volna ezt, akkor most több száz, akár több ezer pedagógust kellett volna kirúgniuk, hiszen ha egyenlő feltételeket szabnak, akkor azokat, akik részt vesznek a polgári engedetlenségben többször, rendszeresen, őket mind kirúgják, és akkor lehetett volna egy munkaügyi kérdés, de így nem. Önök példát statuáltak hat pedagógussal, öt kölcseyssel, egy miskolci pedagógussal, és most ezt próbálják munkaügyi kérdésnek beállítani.

Az iskolák felújításáról pedig azt gondolom, hogy ha valaki járt iskolákban, akkor tudja, hogy egyrészt vannak valóban felújított iskolák, de nagyon sok olyan van, ami pedig évtizedek óta felújításra szorul. Én is rendszeresen járom a körzetemben lévő iskolákat, és több problémát látok, mint rendben lévő iskolát. Van olyan 120 éves iskolaépület, amely már ezer sebből vérzik, és egyszerűen úgy néz ki, mint egy hetvenes évekbeli iskola, azóta nem nyúltak hozzá. Van olyan általános iskola a körzetemben, amelyik azért akar átmenni egyházi fenntartásba, mert az államtól nem kapja meg azt a fenntartási hozzájárulást, azokat a felújítási munkálatokat nem tudja elérni, amelyekre szüksége van. Van olyan gimnázium, az egyik legjobb gimnázium az országban, ahol szintén jártam, és azt mondják, hogy évtizedek óta az elektromos hálózat balesetveszélyes, és ők hiába jelzik a tankerületnek, nem végzik el a szükséges munkálatokat. Tehát ismétlem: balesetveszélyes egy elektromos hálózat, és ez sem kerül felújításra. És nagyon sok iskolában látjuk azt is, hogy a szülőknek kell bizonyos munkálatokat, festést, bizonyos apróbb beszerzéseket elvégezni, pedig ez is a fenntartó feladata lenne.

Nagyon furcsa az is, hogy önök most már elismernek bizonyos problémákat, itt a béremelés tekintetében önök is elismerik, hogy erre szükség van, most itt elhangzott az, hogy a túlterhelés tekintetében is szükség van módosításra, de kérem szépen, minden eszköz az önök kezében van, hogy ezeket orvosolják. 12 éve kormányoznak kétharmados hatalommal. Miért nem tették meg, miért nem teszik meg most azt, hogy módosítják ezeket a problémákat, és megoldásokat hoznak ide?

Én csak két dolgot tudok feltételezni: vagy nem akarják megtenni, vagy nincs képességük megtenni ezeket a megoldási javaslatokat, ezeket a lépéseket, és nem tudom, hogy melyik a jobb. Tehát minden lehetőségük megvan erre, mégsem teszik meg, és azt gondolom, ez egy elég súlyos cinizmus az önök részéről, hogy beszélnek itt a problémákról, miközben önök vannak hatalmi pozícióban, döntéshozói pozícióban, és önök meg tudnák azt tenni, hogy ezeket a problémákat orvosolják. Egyfajta cinizmus az, hogy önök most széteszik a kezüket, és hát igen, majd öt év múlva talán felülvizsgáljuk. Itt a lehetőség! Miért várjunk öt évet, miért várjunk bármennyig, ha önök most megtehetnék a szükséges lépéseket? Egyszerűen menekülnek a felelősség elől.

Itt elhangzott az, hogy valóban vannak eredmények a magyar oktatásban, tényleg vannak olyan kiváló pedagógusok még a rendszerben, akik sikereket érnek el, vannak olyan diákok, akik tényleg diákolimpián sikereket érnek el, de soha nem mondta senki, hogy ilyenek nincsenek. Itt az a kérdés, hogy milyen a rendszer, és hogy mennyivel több eredményt tudnánk elérni akkor, ha nagyobb hangsúly lenne fektetve az oktatásra, ha több pénzből gazdálkodna az oktatás, ha önök megtehetnék azokat a

reformokat, amelyekre nagyon régóta szükség van. Itt nem egyes pedagógusok munkájának a kritizálásáról van szó, senki sem mondott ilyet, itt a rendszert kritizáljuk, és a rendszerért bizony önök a felelősek.

Úgyhogy arra kérem önöket, ha maradt önökben egy szikra becsület, akkor szavazzák meg legalább azt, hogy a plenáris ülésen vitatkozzunk erről a javaslatról. Ezek, ismételten mondom, a tüntetők követelése, végre érjen már össze az utca és a parlament világa, amit kint az emberek sokasága, tízezrei követelnek, arról legalább beszéljünk a parlamentben. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Elhangzott az előterjesztői zárszó is, így most a javaslatról kell dönten. Ki támogatja a H/1813. számú, Tóth Endre képviselő úr önálló indítványának tárgysorozatba vételét? Aki igen, az kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 5 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 12 nem szavazat ellenében a bizottság nem támogatta. *(Jelzésre:)* Bocsánat, a tartózkodást nem kérdeztem. Volt 1 tartózkodás, Szabadi István képviselő úr. Elnézést! *(Dr. Hiller István távozik az ülésről.)*

A könyvkiadók támogatásáról szóló H/1936. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Következik a 3. napirendi pont: a könyvkiadók támogatásáról szóló H/1936. számú határozati javaslat, Z. Kárpát Dániel képviselő úr önálló indítványának tárgysorozatba-vételi vitája.

Köszöntöm Z. Kárpát Dániel képviselő urat. Megkérdezem, hogy kíván-e szóban hozzászólni. *(Z. Kárpát Dániel jelzésre:)* Parancsoljon, képviselő úr!

Z. Kárpát Dániel szóbeli kiegészítése

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik) előterjesztő: Köszönöm, elnök úr. Tiszteltetem a bizottság kedves tagjait, a munkatársakat, a meghívott vendégeket. Meglehetősen ritkán fordulok elő önöknél a bizottságban, hiszen a Gazdasági Bizottság tagjaként és alapvetően gazdaságpolitikusként viszonylag ritka az, hogy valaki a Kulturális Bizottság ülésén megjelenhet, éppen ezért most egy olyan javaslatot hoztam el önökhöz, ami garantáltan politikamentes, az én szakmám képviselői és egyébként szerintem az önök szakmainak a képviselői is magukénak tudják vallani, hiszen alapvetően az olvasás szerelmeseiről szól ez a javaslat, és egy olyan nehezen fenntartható helyzetről, amely mindannyiukkal szembejön, most majd a karácsonyi nagybevásárlások és ajándékkeresés során egészen biztosan.

A magyar könyvkiadás helyzete tekintetében észre kell venni, hogy több, egymásra ható negatív tényező idézte elő azt a helyzetet, hogy egy átlagos könyv ára, ami mondjuk, 2-3 ezer forint volt akár másfél parlamenti ciklussal ezelőtt, most már akár 6-7 ezer forintra is rúghat. A könyvárak sajnálatos módon átléptek egy olyan kritikus küszöböt, hogy a valódi átlagfizetésből élő honfitársaink számára vagy luxuscikknek vagy nehezen elérhető jószágnak számítanak. És ha visszagondolunk az elmúlt évtizedekre, akkor ez jellemzően nem volt így, tehát akármilyen korokat éltünk, akármilyen kurzus volt, azért a könyvárak valamennyire tudták tartani a lépést a megengedhetőségi küszöbvel, és az emberek fizetéséből jellemzően a szellemi táplálékot azért be lehetett szerezni. Különböző korszakokban ezt különböző módszerekkel oldották meg, volt, amikor ezt a tömegtermelés idézte elő, tehát az, hogy kinyomtattak 60-80 ezer példányt valamiből, máskor pedig a kellőképpen ötletes kereskedelmi gyakorlatok. De most, amikor nagyon sokan karácsonyi ajándékot

keresnek - én elárulok annyit, hogy majdnem mindig és majdnem mindenkinek könyvet szoktam ajándékozni, lehet, hogy ez már egy ilyen túl konzervatív vagy egy rég letűnt világból itt maradt szokás, én vállalom, tehát én nem szeretnék egy könyvek nélküli világban élni.

És azt látjuk, hogy egy tipikus közepes méretű könyvkiadó, mely mondjuk, ilyen 25-30 címet ad ki évente, vagy kéthetente jelentkezik átlagosan egy új kiadvánnyal, több szempontból került nagyon nehéz helyzetbe. Egyrészt a kata körüli módosítások, bizonytalanságok a bedolgozó szakemberek jó nagy részét érintették, hiszen jól tudjuk, hogy aki grafikus, tördelő, korrektor, jellemzően azért katás volt. Itt most mindenkinek újra kell terveznie, meg kell találnia a számításokat az új rendszerben, de az biztos, hogy ez pluszkiadásokkal jár.

Óriási gondot jelent a magyar gazdasági és termelőkapacitás leépítésének egy nemzetvesztő faktora, ez pedig az, ami a papírgyárainkkal történt. Talán visszaemlékeznek arra, hogy az utolsó magyar papírgyárnál, amikor ezt lényegében kiszervezték, az volt az ígéret, hogy két évig megtartunk minden munkahelyet. Ez szerintem valóban így történt, csak aztán két év és egy nap elteltével lényegében az a termelőkapacitás, ami korábban elérhető volt, megszűnt, és most ott tartunk, hogy mind a papír, mind egyéb alapanyagok tekintetében - mondjuk, az én kedvenc havi, kéthavi lapjaim közül az egyiket Délvidéken nyomták nagyon sokáig, a másikat pedig Felvidéken. És azt látjuk, hogy nagyon sokszor olyan külföldi nyomdákat keresnek - most is beugrott az egyik kedvenc hetilapom, amit megvásárolok, de direkt nem mondom a címét, mert azt ígértem, hogy politikamentes lesz a felvezető -, hogy ezek a pozitív gazdasági hatások, amelyek mondjuk, egy nyomtatás mentén keletkeznek, nem Magyarországon csapódnak le, tehát nem itt keletkezik belőle járulékos adóbefizetés. Tehát kényszerből, a termelőkapacitás leépítése miatt más országokban kell nyomtatni. Ez tovább drágítja egyébként az itteni árakat egy elképzelt és ideális állapothoz képest, ami azt feltételezná, hogy van magyar termelőkapacitás.

Egy tipikus ilyen közepes kiadós eladott példányszám még 2010 környékén is többezerre rúghatott, aztán volt olyan időszak, amikor egy-kétezerre csökkentek ezek az átlagos példányszámok. Persze, itt vannak üzleti titkok, nagyon sokszor nem látunk rá tisztán. Tehát nem túlzás kijelenteni azt, hogy a megugró könyvárak mellett van, amikor már csak néhány száz példány fogy el egy könyvből. És ennek az elképesztő negatív spirális gazdasági hatásait szerintem most még nem tudjuk forintosítani. De van egy hipotézisem: szerintem sokkal több járulékos negatív hatással jár a ritkább olvasás, a bizonyos agyi pályák, ha úgy mondhatnám, be nem indítása, a bizonyos fejlődési korban nagyon szükséges szellemi táplálék el nem érése, és mondjuk, ilyen digitális szellemi táplálékkal való helyettesítése. Ez hosszú távon rengeteg problémát fog okozni, a mostani gyermekeknél, serdülőkorúaknál egészen biztosan, de szerintem a saját életünkönél is megfigyelhetjük, hogy az okoseszközök hogyan szorítják ki folyamatosan azt, ami egyébként nélkülözhetetlen volt a szellemi fejlődésünk során.

A javaslat megfogalmazhatta volna azt is, hogy kiadványonként, könyvenként másfél-kétfélmillió forint támogatásban részesüljön mindenki, aki normális szellemi és szakmai minőségű kiadványt ad ki Magyarországon, és így gyakorlatilag hozzuk nullszaldóra a kiadókat, dolgozhatnak utána a saját profitjukért, vagy a fennmaradt profitból népszerűsíthessék magát az olvasást. De nagyon fontosnak tartottam összekötni ezt a javaslatot a könyvtári hálózattal, hiszen ott megint csak egy leépülő spirált figyelhetünk meg, és többszáz, többezer könyvtár nagyon-nagyon rászorul arra, hogy minőségi, modern és a napjainkban is elérhető szellemi táplálékhoz jusson. Ezt pedig úgy lehet a legkönnyebben szavatolni, hogy egy garantált felvásárlási rendszert hozzunk létre, ahol fogunk egy szakmai szűrőt, amit nem politikusok vezetnek, nem mi nevezük ki a tagjait, hanem ráhagyjuk ezt a szakmára, a szakma kinevezi azokat a

tisztviselőket, akik ezzel foglalkoznak, leírja azokat az ismérveket, ami alapján egyértelműen nemzetépítőnek minősíthető egy szépirodalmi vagy éppen egy szórakoztató kiadvány. Tehát nem én szeretném politikusként megmondani, hogy mit érdemes kiadni Magyarországon és mit nem. Ezt követően pedig egy bizonyos példányszámot felvásárol a központi rendszer, és teríti ezeket a könyvtárakban. Akinek pedig könyvtárjegye van, annak ingyenesen elérhető módon a közelébe kerülhet az a kiadvány, ami egyébként akár csak az utóbbi hónapokban jelent meg. Nyilván ez nem állítaná le a bolti eladásokat, de ott már a kiadó képes lenne a saját profitjáért dolgozni. És ami még fontosabb: ha minden részen így tudnánk egy kicsit segíteni, akkor az a költséghányad, ami most rácsapódik egy kiadóra, érdemben képes lenne csökkenni. Tehát a 6-7 ezer forintos könyvárak esetében udvariasan le lehetne adni azt a jelzést, hogy itt azért az árak nem feltétlen kifizethetők így tartósan, tehát vigyük őket egy olyan szintre, ami még a kiadó profitját biztosítja, de az átlagos helyzetben lévő magyar család számára is megfizethető.

Én piacpárti szakemberként nagyon ódzkodom attól, hogy belenyúljunk bizonyos piacok működésébe, és ezt minden esetben vallom. A könyvpiac tekintetében azért kell határozottan kivételt tennünk, mert mint említettem, itt a negatív károk és gazdasági folyamatok nem forintosíthatók, tehát itt egy nagyon komoly leépülési spirállal szemben, úgy gondolom, hogy be kell avatkoznunk.

Látható, hogy a kormány észlelte a problémát, az utóbbi években nevezett ki szakembereket, akik ezzel a piaccal foglalkoztak, bizonyos pályázatokat is megfogalmaztak, de azt látjuk, hogy áttörést ezek nem tudtak elhozni sem a könyvek, sem a folyóiratok piacán, és a termelőkapacitás visszaépítése sem történt meg. Ezért hallatlanul fontosnak tartom, hogy így csomagban kezelve ezeket a felvetéseket, segítsünk a könyvpiacra, segítsünk a könyvkiadókon, ezáltal segítsünk a magyar könyvolvasókon is, mert ha az oknyomozás árát nem fizeti meg valaki, ingyenes internetes tartalommal nem lehet helyettesíteni azt, amit egy folyóiratban, egy könyvben, egy minőségi szépirodalmi kiadványban megkapunk, a magunkévá teszünk, és amiből szellemileg képesek vagyunk fejlődni. Én azért kérem tehát a javaslat támogatását önkéntől, mert nem szeretnék egy könyvek nélküli világban élni, és most nagyon közel járunk ahhoz, hogy az átlagember számára már megfizethetetlen luxuscikké váljék a könyvolvasás. Én pedig ezt nem tudnám tétlenül túrni, nem tudnék nyugodtan aludni, ha ezt a javaslatot nem tettem volna önök elé. Köszönöm a figyelmet.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e a bizottság tagjai közül bárki hozzászólni? *(Jelzésre:)* Simon képviselő úr, parancsoljon! Majd Kálmán Olga.

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. A képviselő úrnak a könyvekkel vagy a könyveknek az életünkben betöltött szerepével és az ehhez kapcsolódó gondolataival teljes mértékben egyetértek, tehát ezzel nem is kívánok vitatkozni, illetve az érvrendszerrel, amit elmondott, azonban a megoldási javaslatával nem.

Itt két kifejezés is szerepelt, az egyik az úgynevezett garantált felvásárlási rendszer és ehhez kapcsolódóan egy szakmai szűrőrendszer létrehozása, azonban ezek olyan elképzelések, amelyek a Márai-program keretében most már több mint egy évtizede megvalósultak. Mi is a Márai-program? A Márai-program egy könyvszakmai projekt, amelynek a fő célja a nemzeti kultúrkinccs megőrzése, illetve az olvasáskultúra fejlesztése, és ezen célok érdekében a hazai, illetve a határon túli magyar kiadók által megjelentetett, értéket képviselő gyermek- és ifjúsági könyvek, továbbá klasszikus

magyar szerzők műveinek iskolai könyvtárakba történő eljuttatásáról gondoskodik ez a program.

A Márai-program egy nyílt program, amelyben bármely kis és nagy könyvkiadó részt vehet az általa megjelentetett és értékesnek ítélt művekkel. A Márai-program pályázatának a lebonyolítását a Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiuma koordinálja, és 2021-ben ezer iskolai könyvtár összesen 100 millió forint összegű könyvadományban részesült a Márai-programon keresztül. Abban bízunk, hogy a Márai-program a 2023. esztendőben is kiírásra kerül.

Tehát összefoglalva a gondolatokat: emiatt nem tartom, nem tartjuk szükségesnek egy újabb pályázati támogatási rendszer kidolgozását tulajdonképpen a Márai-programmal megegyező tartalommal, így a képviselő úr által elmondott, illetve leírt határozati javaslatot én személy szerint emiatt, amit elmondtam, nem tudom támogatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kálmán Olga képviselő asszony, parancsoljon!

KÁLMÁN OLGA (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Nyilván, majd Z. Kárpát Dániel megválaszolja, de én nem úgy értelmeztem a határozati javaslatot, hogy ez egy pályázati rendszer lenne, erről szó sem volt. Semmilyen formában nem a Márai-programnak a 2.0-s kiadásáról szól ez a határozati javaslat, és semmiképpen nem arról szól, hogy kizárólag - mint ahogy képviselő úr említette - határon túli irodalom, illetve klasszikusok szerepeljenek; sokkal többről szól ez az előterjesztés.

Pont azért kértem szót, amiben aztán még inkább megerősített Simon Róbert Balázs. Miközben természetesen a határozati javaslatot támogatni tudjuk, nekem pont az az aggályom, hogy ha a kormány bármely illetékes szerve kezébe egy szempontrendszer kerül, amit a szakma alakít ki, hiszen ez szerepel a javaslatban, akkor kénye-kedve szerint fogja majd felhasználni azt a szempontrendszert, és csak olyan szerzők vagy csak olyan művek kerülhetnek bele, amelyekre ráhúzzák a szempontrendszert azok, akik majd erről dönthetnek, akik, mondjuk, a kormány számára vagy ideológiai szempontból megfelelőnek bizonyulnak.

Szóval, összességében ez a fenntartásom van a javaslattal kapcsolatban: ha önök egy szempontrendszert kapnak, még ha azt a szakma is állítja elő és állítja össze, akkor önök azt majd nagyon saját kényük-kedvük szerint fogják majd alkalmazni. Ószintén remélem, hogy oda jutunk, hogy erről még tudunk vitázni vagy tudunk módosító javaslatokat is benyújtani hozzá. Összességében a kisebb könyvkiadók állami támogatását, a segítséget abszolút indokoltnak tartom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: További hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Ilyet nem látok. Akkor, ha megengedi a képviselő úr, mielőtt zárszóra megadom a szót, mondok pár mondatot jómagam is.

A javaslat szándékai szerintem nagyon tisztességesek. A javaslat, hogy is mondjam, kivitelezési, mondjuk azt, hogy kvázi operatívnak mondott részei viszont számomra nehezen értelmezhetőek. Ugyanis a könyvkiadás oldaláról nézve, hogy is mondjam, nemcsak könyvkiadók adnak ki könyveket, hanem nagyon-nagyon sok olyan szervezet és egység van, amely szokott könyveket kiadni, értéket képviselő könyveket, nem számít könyvkiadónak, mert nem is az a hivatalos megbízatása vagy besorolása, ámde annak ugyanúgy van költsége és így tovább. Minden múzeum szokott kiadni múzeumi évkönyveket nagyon értékes szakmai tanulmányokkal és tartalmakkal; kutatóintézetek, levéltárak, még könyvtárak is egyébként. Tehát az a felvetés, amit ön mondott, egy szegmensét érinti csak a könyvkiadásnak, következésképpen, ha akarom, akkor különbséget tesz a könyvet kiadók között, ha nem akarom, más megközelítésben

vizsgálom. Tehát ezzel most nem akarok itt vitát nyitni, csak azt akarom mondani, hogy ebből a szempontból nem érzem teljes mértékben átgondoltnak a dolgokat.

A másik fontos dolog az, hogy az indokolásai között említette azt, hogy külföldön nyomtatnak könyveket, ami részben igaz, vagy napilapot, vagy bármi lehet, de fordítva is igaz: külföldiek is nyomtatnak nálunk, de nem is kicsit. A debreceni Alföldi Nyomda például hatalmas nagy német megrendelést teljesít minden évben, de nemcsak német, hanem egyéb külföldi, lengyel és egyéb megrendeléseket is, tehát ez oda-vissza igaz. Ezt csak azért hozom példaként, hogy akkor, amikor ebben gondolkodunk, azt is végig kell futtatni majd az elménkben, hogy milyen hatással jár ez fordítottan, okoz-e náluk piaci értelemben pozícióromlást vagy éppen nem okoz és így tovább. Őszintén szólva, nem érzékeltem, hogy ez mennyire van végiggondolva; lehet, hogy igen, lehet, hogy nem, ebben nem tudok állást foglalni, nyilván ezt ön jobban tudja.

És van még egy probléma, amivel nehéz most így hirtelenjében mit kezdeni, őszintén szólva: nagyon sok könyv tartalma ma már elérhető online, ami egyrészt nagyon jó, mert, hogy is mondjam, a nyári vakáció kellős közepén is meg lehet egy olyan könyvet találni, amit, mondjuk, elfelejtettünk magunkkal vinni - most csak mondtam egy kiragadott példát. Én a saját lányomról tudom, hogy nem egy esetben, ha nincs meg otthon az az irodalom, amit el kellene olvasnia órára az egyetemen, angol szakon, azt online megtalálja, és el tudja olvasni. Az a típusú könyvtámogatás, ami a nyomtatott könyvekre vonatkozik, ilyen értelemben nem biztos, hogy mindig célravezető, még akkor is, ha jómagam ugyanazt vallom, mint ön. A könyv olyan, hogy le lehet venni a polcra, meg lehet fogni, bele lehet lapozni, és kevésbé rongálja a szemet, mint amikor a vibráló képernyőt nézzük. Tehát tökéletesen egyetértek önnel, attól még nem tudom meg nem történné tenni azt a helyzetet, hogy online vonatkozásban rengeteg minden elérhető: szakkönyvek, szépirodalom, nagyon sok minden. Szerintem ezt nem is lehet visszafordítani, meg valószínűleg nem is kell ezen töprengeni, hogy ezzel most mi legyen. Ezt viszont muszáj belekalkulálni akkor, amikor bármilyen könyvtámogatásban gondolkodunk.

Éppen ezért az a fajta megoldás, bocsánat a kifejezésért, nem szerencsés, csak nem jut jobb szó eszembe, hogy, mondjuk, alanyai jogon a kiadókat így vagy úgy, vagy amúgy támogassuk, nem biztos, hogy ez célravezető lesz. Mint ahogy azt sem tudjuk pontosan, hogy mi lenne az az értékkritérium, amiről ön beszélt. Én elvben ezzel abszolút egyetértek, de hogy valóban mi az érték... Kálmán Olga felvetett egy olyan aspektust, ami nyilván most az ő szemszögéből nézve politikai veszélyforrás lehet, de ezt bármikor bárki felvethetné, hogy mi az az érték, amely mentén azt mondjuk, hogy ez igen, az meg nem. Ahogy az idő telik és változik, úgy mindig változnak ezek a típusú értékek is.

Ha pedig azt mondjuk, megint bocsánat a példáért, hogy az az érték, amit már az idő nem kezd ki, és innentől kezdve, mondjuk, XVIII. század utáni regényeket már nem adunk ki, mert azokban is mindenki találhat pró és kontra érveket, akkor meg, hogy is mondjam, az aktuális könyv iránti igényt nem biztos, hogy ki tudjuk elégíteni, mert akárki akármit mond, a magyar irodalom történetében, mondjuk, a Fanni hagyományai valószínűleg előkelő helyet foglal el, de mint olvasmány, valljuk be, nem olyan borzasztó nagy élmény. Ez a helyzet, és nyilván az ízlesek és pofonok különbözőek, de mégiscsak így van, hogy azok a programok, amelyek futnak, leginkább arról szólnak, hogy ami régi érték, azt őrizzük meg. Ezt kívánja... Jelen helyzetben azt, hogy mit tekintünk értének vagy mit nem, leginkább, már bocsánat, hogy így fogalmazok, a piac tudja eldönteni.

Azt szeretném javasolni, hogy ebből a szempontból érdemes lenne megvárni azt a kezdeményezést és annak az eredményét, amit körülbelül egy évvel ezelőtt vagy fél évvel ezelőtt indított el néhány nagy kiadó és néhány könyvtár közösen, aminek

pontosan az a lényege, hogy a könyvtárak könyvbeszerzési gyakorlatában az eddigiek helyett, hogy megjelentek új könyvek, aztán ők maguk mazsoláztak, hogy megvesszük Gipsz Jakab regényét, Tóth Elemérét meg nem vesszük meg, most megnézik a könyvtári látogatások statisztikáját, és amire nagyobb kereslet mutatkozik, ott lesznek nagyobb rendelések, és ezt fogják a másik oldalon a könyvkiadók és a könyvterjesztők is preferálni akár a könyvforgalmazásban, akár a kiadótól való megrendelésben. Én ebben látok fantáziát, mert akkor van visszajelzés, hogy a társadalom, az olvasni vágyók körülbelül mit keresnek. Éppen ezért azt az álláspontot képviselem, hogy én egyelőre nem szaladnék előre, ezért minden jó szándékot és érvet, amit ön felsorolt, respektálva nem fogom tudni támogatni. Köszönöm szépen.

Öné a zárzó természetesen.

Z. Kárpát Dániel reagálása

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik) előterjesztő: Köszönöm szépen képviselőtársaim őszinte szavait. Szerintem fontos kibeszélnünk ezt a kérdést akár ilyen mélységben is. Még jobban örülnék, ha ez a plenáris ülésen történhetne meg, egy sokkal szélesebb nyilvánosság előtt.

Szeretnék bizonyos alapvetéseket leszögezni, mert telejegyzeteltem a papíromat, tehát nem az emlékirataimat fogalmaztam, hanem az önök kiváló észrevételeit jegyeztem le. A Márai-programmal kapcsolatban semmiféle konkurenciát nem támasztanék. Én annak az alapvetéseit egyébként magaménak vallom, a megvalósítás módjáról sokat tudnánk vitatkozni. De a határon túli és a klasszikus irodalom ilyen irányú támogatása tekintetében én nyitott vagyok. Rögtön tegyük is rendet a számok frontján. Itt egy százmillió forintos nagyságrendet említett képviselőtársam, ez nagyjából 25-30 újonnan megjelent könyv kiadását tenné lehetővé. Ezzel szemben tízezer fölötti az évente megjelentetett kiadványok száma. Tehát a Márai-program tekintetében is az a kérdés, hogy önmagában meg tudta-e fordítani a káros negatív trendet, ami az olvasási szokások frontján zajlik. Egyértelműen nem. Önmagában elérhetőbbé tett kiadványokat átlagos anyagi viszonyok között élő honfitársaink számára? Egyértelműen nem. Tehát elég ez a program önmagában és egyedül? Egyértelműen nem.

Én itt látom, hogy ez a százmillió nagyságrend arra egyébként tökéletes, hogy el tudják mondani, hogy valamit tettek ezen a területen, és ez vitathatatlanul így van. Engem ugyanakkor történelmi szemszögből vagy látószögből csak az érdekel, hogy ez egy negatív trendet meg tudott fordítani vagy pedig sem. Amikor én belőttem a könyvtámogatási program költséghányadát, nem titkolom, hogy ilyen 5-6 milliárd forintra gondoltam, úgy, hogy abban minden benne van. És ez a 6 milliárd forint egészen más nagyságrend, mint a százmillió, tehát ha úgy tetszik, akkor megtöbbszöröznék ennek a támogatását.

És viszonyítottam is költségvetési sorhoz. Úgy gondoltam, hogy egy válsághelyzet közepén nem ildomos már a költségvetésben betervezett kiadásokkal babrálni, tehát én ezt a 6 milliárdos költséget inkább ahhoz mértem, hogy mennyi adóbevételt várt Magyarország Kormánya az előző évben, időszakban, és mennyivel többet realizált a várakozásnál. Márpedig találtam a zárszámadási vita alatt két sort, azt, hogy személyi jövedelemadóból és áfából nagyságrendileg 560 milliárd forint olyan pluszt generált ez a kormány, amire nem számított. Tehát ez a várakozásokon felüli bevétel. Én ennek a talált pénznek, tehát nem a költségvetésbe betervezett, nem tervezett pénznek az 1, azaz 1 százalékát kérem most el a könyvkiadás támogatására, az olvasás népszerűsítésére, magyar jövő építésére, ha úgy tetszik. Mert baromi fontos, hogy beszéljenek angolul a diákok, tényleg az, de elsősorban engem az érdekel, hogy magyarul olyan minőségben és olyan szellemi magaslatokon tudjunk egymással

beszélgetni, ahogy azt egyébként kellene, és sokszor mi magunk is fennakadunk bizonyos akadályokon. Tehát, még egyszer mondom, nem költségvetési forrást, a nem tervezett és talált pénz 1 százalékát kérnénk el arra, hogy több tízszeresen nagyobb összeget tudjunk juttatni a könyvkiadás támogatására, ha úgy tetszik, akkor a Márai-program mellé téve, de nem csak határon túl és nem csak szépirodalom tekintetében.

És a legfontosabb kérdés, egyébként elnök úr tapintott rá, hogy ki az, aki eldönti, hogy mi képvisel értéket és mi nem. Elnök úrral szemben én még sötétebben látom a képet, hiszen a cancel culture és woke úgynevezett kultúra kikezdi nekünk a 250 évvel ezelőtti klasszikusainkat is, és megpróbálja eltörölni az emléküket is a föld színéről. Tehát nem vagyok benne biztos, hogy az a hozzáállás, hogy ami kiállta az idők próbáját, az maradjon, hosszú távon tartható lesz, hiszen folyamatosan ki fogják kezdeni alapértékeinket is.

Tehát én úgy gondolom, hogy két hibát követhetünk el. Az egyik hiba, és erre Kálmán Olga képviselőtársam már rátapintott, amikor politikusok próbálják eldönteni azt, hogy mi képvisel értéket és mi nem, és szeretném önt is megnyugtatni, én nem úgy gondoltam ezt a koncepciót, hogy a kiadók, a szakma összerakja a szempontrendszert, odaadja valami politikusnak és a valami politikus vagy politikusok csapata majd eldönti, hogy mi képvisel értéket és mi nem. Az ilyen társadalmi mérnökösködés és ilyen gondolati inkvizíció tőlem amúgy is távol áll, tehát ez szerintem nem lenne járható út. A járható utat abban látom, hogy adjuk oda a költségvetési forrást, a szakma, természetesen azért nem kontroll nélkül, de hadd döntsön saját hatáskörében ezekről a kérdésekről, mi politikusok egy megfigyelő státuszt vehessünk fel, és mint egyébként különböző uniós intézményekben, egy minősített többségi határozathozatali rendszerrel, ahol kell, ott vétójoggal, tökéletesen jól működhetne az a döntéshozatal, amihez a mi dolgunk az, hogy forrásokat biztosítsunk. Nem is a saját pénzükből tesszük, hanem az érintett adófizetők által beadott adóforintokból. Szerintem ez a szakmai kritériumrendszer és azon örökös szakmai csapat lehet képes arra, hogy ezt az egész folyamatot szintetizálja, és egyfajta mederben tartsa, anélkül, hogy itt bármifajta piacfelosztás és egyéb félelmek realizálódjanak. Tehát kimondottan szakmai alapon megvalósuló dologról lenne szó.

És mint említettem, az ízlésrendészet tőlem nagyon távol áll, tehát én politikusként nem akarom megmondani, hogy mit olvassanak az emberek, vannak nagy kedvenceim, tudnám is őket sorolni.

De elnök úrral egy dologban vitába kell szállnom: a piac nem dönti el. Ha a piac dönti el ezt a kérdést, hogy mire van kereslet és kínálat, akkor majdnem az összes könyvtárat be kellene zárnunk, a múzeumok döntő többségét be kellene zárnunk, és nagyon sok olyan, az életünk szempontjából hallatlanul fontos vívmányt kellene elengednünk, ami piaci szempontból biztos, hogy nem térül meg. És tudom, hogy nem erre akarta kihegyezni pontosan, vagy ebbe az irányba vinni a gondolatát, de mondok egy példát. Pokol Béla Európa végnapjai című könyve, több mint tízéves alkotás egy kiváló szerzőtől, az európai demográfiai összeomlás tulajdonképpen minden fontos ránk vonatkozó vetületét taglalja. Meg lennék lepve, ha ebből a könyvből 3-4 ezer példánynál több fogyott volna el, és bár minden országgyűlési képviselő megkapta egy időben az asztalára, akkor is meg lennék lepődve, ha előzetes felkészülés nélkül komoly vitákat tudnánk a tartalmáról folytatni. Tehát nem ment át társadalmi szinten, mégis egy hallatlanul értékes kiadvány, amit a piac nem csatolta vissza, a piac nem igazolta vissza, hogy ez egy értékes kiadvány, de vannak a sorskérdéseink szempontjából olyan alapvetések, mint a demográfia kérdésköre, aminek soha nem lesz piaciilag sikeres szakirodalma, mégis tárgyalnunk kell róla, ha a jövőnket építjük. Tehát én nem akarom eldönteni, ne politikus mondja meg, de ne hagyjuk a piacra, a kettő között találjunk egy szakmai kritériumrendszert, és szerintem az működőképes lehet.

A költséghányad tekintetében már említettem, hogy mi lehetne a reális. És nem szeretnék alanyi jogon, tehát tőlem távol áll az, hogy alanyi jogon biztosítsunk valamire támogatást, aztán majd megvalósítják valahogy. Ez a pályázati rendszer kezdeti időszakában volt sokszor jellemző, szerintem nem vált be. Nem alanyi jogon, hanem a szakmai kritériumrendszer és nagyon szigorú kritériumrendszer tekintetében pont az lenne a fontos, hogy a követendő minimumokat felállítsuk. *(Kunhalmi Ágnes távozik az ülésről.)* Szerintem az is fontos, hogy közepes kiadónként egy bizonyos címszám azért legyen a maximuma, legyen a teteje ennek, tehát ne kezdjenek a kiadók csak azért könyveket kiadni, mert bizonyos támogatási formák, összegek elérhetők ezáltal. Itt lehet egy rendszerrel vizsgálni azt is, hogy a korábbi kiadványmennyiséghez képest történt-e ebben óriási megugrás, az sem baj, ha kismértékű történik, ennek örülnünk, de nyilván valaki ne alapozza teljes tevékenységét támogatásokra, ebben is egyetértek, ne legyen alanyi jogú, ebben is egyetértek, egy szakmai szűrőrendszer tökéletesen tudja ezt szabályozni.

Még egy kérdésre ki kell térnem, mert szóba került. Nem lehet szerintem az online-nal versenyezni, nem is érdemes, meg kell tartani az offline pozícióit, amennyiben lehetséges és amennyire lehet, de én is látom a saját gyermekeimen, a saját családomon, hogy ez bizony nagyon komoly kihívás. Tehát amikor én a kisgyermekemmel küzdök, hogy igen, diavetíteni szeretnék, de ott az okostelefon, és ott vannak rajta a pörgő színes, szagos, mozgóképes csábító mesék, akkor ez minden szülő számára egy nagyon-nagyon komoly kihívás, és nekünk ebben meg kell próbálni helytállni, mert úgy nem lehet felelősséggel gyereket felnevelni, hogy odatesszük a televízió elé, és otthagyjuk. Tehát úgy gondolom, hogy nem lehet versenyhelyzetet teremteni, de legalább akkor diavetítőt tudjak vásárolni, és diafilmek legyenek a könyvesboltokban, tehát kapjam meg azt az alap eszközt, amivel ezt az oktató-nevelő munkát a saját szintjén az ember szülőként megpróbálhatja ellátni. Tehát azt akartam ebből kihozni, elnök úr, hogy lesz javaslat kimondottan e-book-olvasó és annak támogatása tekintetében. Ez, ugye, egy egészen más kérdés, hiszen sokszor szoftverként működik az, amiről beszélünk és nem, mondjuk, az 5 százalékos áfakulcsba sorolt könyvként. Ezt szerintem egy külön javaslatban érdemes tárgyalni, de erre már csak tavasszal kerülhet majd sor, ahogy látom.

Mindenesetre fontosnak tartom azt, hogy ne csak a könyvkiadókra szűkítsük le ezt a kört, tehát igen, ha egy levéltári kiadvány, egy múzeumi évkönyv bekerülhet, én ennek biztos, hogy nem leszek ellenére. Ha ezt a határozati javaslatot a plenárison tárgyaljuk, és érkezik ilyen irányú módosító, biztos, hogy támogatni fogom, de úgy gondolom, hogy ez a javaslat így, ebben a formájában is alkalmas legalább a vita lefolytatására. Éppen ezért arra kapacitálom önöket, hogy támogassák bátran, ne húzzuk még negyedévig ennek a kérdéskörnek a helyzetét, mert költségvetési forrás, úgy gondolom, lenne rá, az önök szándéka a kérdés. Bennem erős a szándék, hogy legalább tárgyaljunk erről, és találjunk megoldásokat, mert mint mondtam, nem szeretnék egy könyvek nélküli világban élni. Köszönöm a figyelmet.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Elhangzott az előterjesztői zárszó is. Egy javaslatról kell döntenünk. Elhangzott az is, hogy valaki támogatja, valaki egyéb megfontolásokból nem támogatja. Mindezeket mérlegelve mindenki tud dönteni.

Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja Z. Kárpát Dániel képviselő úr önálló indítványának tárgysorozatba vételét. Aki igen, kérem, az kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* 3 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 12 nem. Ki az, aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 1 tartózkodással a bizottság nem támogatta. Köszönjük képviselő úrnak, hogy eljött.

Az ülés berekesztése

Tisztelt Bizottság! A napirendi pontjainak és így az ülés végére is értünk. Köszönöm mindenkinek a részvételt. További szép napot, jó egészséget kívánok.

Bocsánat, egyetlenegy dolgot hadd mondjak még! Jövő héten még egy rövid bizottsági ülést biztos, hogy kell tartanunk, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának a parlamenti megválasztását megelőzően. A Kulturális Bizottságnak - ez jogszabályban van rögzítve - véleményezni kell a neveket, elnök és két tag. Ez a jelölési időszak hétfőn délben fog lejárni, következésképpen valamilyen időpontban, nyilván már az üléskezéssel egy időben fog erre sor kerülni, erre az engedélyt elküldjük a házelnök úrnak, hogy tegye lehetővé a bizottsági ülést. Csak jelzem, hogy lesz egy ilyen. A tervek szerint valószínűleg hétfőn, a napirendi szavazást követően azonnal. Ez a szándék, aztán meglátjuk. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 42 perc)

Dr. Pószán László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Podmaniczki Ildikó és Szűcs Dóra